

Až nebude co koupit, lidi přestane zajímat svoboda, ale kde co sehnat. A když to nepůjde po dobrém, půjde to po zlém

svobodny-svet.cz/az-nebude-co-koupit-lidi-prestane-zajimat-svoboda-ale-kde-co-sehnat-a-kdyz-to-nepujde-po-dobrem-pujde-to-po-zlem

30. října 2022

Dlouho jsme neměli žádnou pořádnou krizi a zvykli jsme si, že všechno vyřeší peníze. Před třiceti lety jsme získali svobodu, ale podle našeho hosta Vidláka se dnes může zdát, že pro spoustu lidí je výsledkem milion otravných předpisů, a k tomu ani pořádně nevyužili svobodu pohybu, zato na ně dopadala svoboda krást. A nyní se ukazuje, že blížící se krize půjde do statků i hrdel, a lidé protestující na Václavském náměstí se bojí o holou existenci. A to prudké nárůsty cen energií a plynu na plno lidí teprve dopadnou. S vážností hrozícího kolapsu průmyslu i životní úrovně většiny obyvatel tak podle Vidláka kontrastuje převládající nečinnost a bohorovnost české vlády, což náš host v předchozí části komentoval slovy: „Viním Petra Fialu z toho, že žene bičem spřežení ke katastrofě, a místo toho, aby se snažil brzdit, tak naopak ještě zrychluje.“ Premiéra také pravidelně kriticky častuje jako Blyštivého Péťu a bruselského lokaje.

Martina: Když takto píšeš o premiérovi, dostáváš hodně negativních rozhořčených dopisů od jednotlivců, případně celých „pracovních kolektivů“?

Vidlák: Skutečně ne. Jsem hrozně překvapený, když jsem teď kvůli demonstracím začal jezdit do Prahy, že většina lidí je vlastně úplně normálních. Řekl bych to tak, že v lidech ještě je étos života, že to lidé umí, ale že čím víc je člověk odtržený, čím víc si mohl dovolit pomocí peněz sanovat morální chyby v lidském životě, jak už jsem říkal, kdy je možné opouštět matku s dítětem, nedodržovat smlouvy, a vždycky se to nějak udělá, a toho člověka to nezničí, nezabije ho to, neskončí smrtí, nebo nějakou strašnou věcí, protože to peníze nahradí, tak je to horší. Ale stejně si pořád myslím, že i když to trošku máme v sobě všichni, a to včetně mě, tak že se to tam dá najít, a že 30 let blahobytu a odtržení nezakryje stovky let, kdy to nějak vznikalo, kdy člověk musel být jiný, protože to jinak nešlo.

Martina: Takže vlastně pád na ústa může být i dost ozdravný.

Vidlák: Ano, ale obávám se toho, co všechno při tomto pádu, při této katastrofě, Héraklés z Augiášova chlíva vyplaví, a co tam zbude. Pro mě je obava spíš v tom, že když přijde takováhle katastrofa, tak sebou bere vinné i nevinné, a je to víc statistika než spravedlnost.

Martina: Tady je také ještě otázka na pád, a pád. Protože pád, kdy se člověk musí trochu uskrovnit, je mu trochu zima, je trochu v nepohodlí, a uvědomí si, že věci kolem něj nejsou samozřejmé, a začne si jich vážit trochu více než předtím, tak to je asi úplně jiný pád, než když padne opravdu na dno, do chudoby. A my zatím nevíme, jak hluboká je tato propast, a jestli se cestou někde zachytíme. Není-liž pravda?

Vidlák: Myslím, že teď na Václavák při první i druhé demonstraci přišli lidi, kteří vidí, že loď, která nás někam veze, pluje špatným směrem, a že to jsou většinou lidé, kteří už delší dobu měli pocit, nebo postupně získali dojem, že ledovců kolem je nějak moc a že by

se tam asi plout nemělo. A teď, když začínáme na ledovce skutečně narážet, tak to jsou lidé, kteří si první všimli, že Titanik je malinko nahnutý a že se na Titaniku z hlediska potopení všechno podstatné stalo v posledních pěti minutách. Do té doby se loď jenom stále víc nakláněla, oni si v klidu spouštěli čluny, a pokud si pomatuji ještě z knížky Miloše Hubáčka o Titaniku, tak tam říká, že spousta žen se zdráhala nastoupit na čluny, protože se jim nechtělo do malého, vratkého člunu na černé tmavé moře, kdy navíc byla teplota pod nulou, a velká loď vypadala furt bezpečně, pořád svítily, a všechno fungovalo.

Martina: Však také většina člunů byla téměř poloprázdná.

Vidlák: Ano, a já tomu vlastně rozumím. A dnes rozumím už i tomu, proč třeba i ve 30. letech většina evropských Židů z Německa, a také u nás, prostě neutekla. Protože jsme pořád měli pocit, že to je v pořádku. A teď na Václavák podle mě přišli první lidé, kteří si všimli, že loď je nahnutá. Nevím, jestli je to dané nějakým jejich vnitřním nastavením, nebo že jsou víc přemýšliví, a řekli si, že tahle loď je nahnutá tak, že se může potopit, a ještě by se s tím možná dalo něco udělat, nebo aspoň naplnit čluny. Ale nemyslím si, že tam byli demonstrovat kvůli svobodě, ale že tam přišli proto, že jsou ohroženy jejich základní věci do života, to základní, co mají, co opravdu potřebují k přežití, že nepřišli, aby demonstrovali nějaký vznešený ideál.

To je naprosto přesný opak případu Milionu chviliek, tedy nasycených lidí, kteří mají svým způsobem všechno, mají práci, školy, a kteří přišli, a demonstrovali za ideál, že premiér nemá být, možná, estébák, nebo že premiér ukradl, přivlastnil si nějakou dotaci. Tak to je skutečně ideál, za který demonstrovali. Já jsem se tehdy o těchto demonstracích vyjadřoval poměrně jízlivě z toho důvodu, že si myslím, že něco takového s ničím nepohne, že si zademonstrovali, ale na vládě se nepohnula ani myš, nikoho to netrápilo, a prostě se to

nějak vyřešilo až ve volbách. Ale že by toho zlého, hrozného premiéra, estébáka, národ až tak vypráskal, pravda není, takže on sehrál ve volbách se současnou pětikoalicí poměrně důstojnou partii.

Lidé začínají demonstrovat, protože je na náměstí žene obava z katastrofy

Martina: A pohne se teď myš? 28. září byl Václavák také poměrně plný, a připočteme-li k tomu, že tentokrát se propojovali z náměstí v Brně, Ostravě, Místku a podobně, kam také přišlo, nevím kolik lidí, ještě nemám čísla. Myslíš, že to pohne touto vládou?

Vidlák: Pokud lidi začínají demonstrovat proto, že je začíná hnát na náměstí vyhlídka na katastrofu, tak myslím, že se to hýbat bude, ale nebude to ještě tak hned. Troufám si klidně tvrdit, že pokud by se celá tahle situace nějak vyřešila už teď, tak abych řekl pravdu, opravdu nevím jak, ale řekněme, že by teď přišel nějaký deus ex machina, a nakolejil všechno zase zpátky, začal znova z Ruska proudit plyn, a ceny energií by se vrátily na nějaké původní hodnoty, tak myslím, že by to demonstrace skutečně uklidnilo. Ale zatím to spíš vypadá obráceně, a lidé tam nejsou proto, že by měli problém s tím, že na burze trošku poskočily ceny energií, a lidé nadávají, ale přišli proto, že se to utrhl z řetězu takovým způsobem, že lidi mají skutečně existenční obavy o svou budoucnost, a i když to na ně ještě nedopadlo úplně, tak teď přišli ti první, kteří z životních zkušeností vidí, jak opravdu vážný průšvih může nastat. Však tam nebyli žádní mladí lidé.

Martina: Den před 28. zářím navíc došlo k výbuchu Nord Stream, což si myslím, že si ještě lidé na náměstí úplně neuvědomovali. Myslíš, že toto může být další hřebíček do rakvičky, protože to může být skutečně fatální?

Vidlák: Kdyby výbuch na těch potrubích, což v době, kdy toto natáčíme, vypadá jako téměř prokázané, tedy že šlo o záměrný útok, že to nebyla žádná nehoda, ale že se skutečně někdo postaral, aby

přes tato potrubí žádný plyn nemohl jít, tak myslím, že kdyby se to stalo týden před demonstrací, nebo naopak byla demonstrace o týden dál, tak by lidí přišlo ještě podstatně víc.

Martina: Protože to dochází postupně...

Vidlák: Ano. Sám vím, je to moje pětiletá zkušenost z blogování, že člověk nerad mění své zavedené osvědčené názory, které ho v životě někam dotáhly: postavil si dům, zplodil děti, a třeba se i rozumně rozvedl s manželkou, a prostě fungují. Takže nějakým způsobem žil, a teď najednou přichází do něčeho, kdy se třeba ukazuje, že jeho předchozí návody na život, které uplatňoval, přestávají fungovat. A myslím, že to nejde udělat rychle. Když jsem napsal první článek o tom, zda je řepka tak špatná, že to je super předplodina, že má i své pozitivní vlastnosti, tak musím říct, že to trvalo třeba několik měsíců, než se názor mých čtenářů začal obracet. Ale ze začátku proti tomu strašně bojovali.

Patří média vládě, nebo vláda médiím? Kdo koho ovlivňuje víc? Kdo skutečně rozhoduje o tom, co se tady bude dít?

Martina: U mě se ti to nepodařilo doteď. Ale nejsem zemědělec. V každém případě, viděl jsi nějaký posun v rétorice nejenom mluvčích na demonstracích, ale také třeba i demonstrujících?

Vidlák: V principu zatím ne. Myslím, že pocit ohrožení roste s množstvím informací, ale zatím jsme jakoby pořád ještě před katastrofou, Titanik je zatím pořád jenom trochu nahnutý. Různí odborníci, topiči, vybíhají ze sklepení a říkají: „To je problém, to je špatný, toto je špatný, ono to fakt, lidi, vypadá, že se nám loď potopí.“

Martina: Ale ne. Titanik je přece nepotopitelný.

Vidlák: Ano, ale pořád si ještě hromada lidí myslí, že proč by se to mělo potopit? Nikdy se nic takového nepotopilo, ono se to přece nějak vyřeší.

Martina: Možná, že ti, kteří říkají, že Titanik je nepotopitelný, mají velkou pomoc v podobě médií. Nebo také ne. Zajímá by mě tvůj názor na to, jak média informují o práci, nebo naopak o nečinnosti vlády. Jak informují o celé energetické krizi, o válce, a třeba i o demonstracích?

Vidlák: Teď zkusím vhodnou formulaci: Nejvíc přemýšlím o tom, jestli média patří vládě, nebo vláda médiím. A nedokážu se rozhodnout, kdo koho ovlivňuje víc, nebo kdo skutečně rozhoduje o tom, co se tady bude dělat. Ale když se podíváme na většinu rozhovorů s politiky, tak mám dneska pocit, že třeba i premiéra, nebo nějakého ministra, ten novinář pase, a že mu při rozhovoru vysvětluje, co má pan premiér říkat, a hlavně, co si má myslet. A oni se to naučili. Dělají a říkají prostě to, co se chce, aby si mysleli. Takto to funguje. Myslím, že jestli se jednoho dne – a zase, pokud se budeme bavit o svobodě – tento Titanik skutečně potopí, tak už nebudou zákony na ochranu novinářů, ale budou zákony na ochranu před novináři.

Martina: Ale v létě vyšel průzkum, který uvádí, že lidé stále velmi věří veřejnoprávním médiím. Na druhé straně ze stejného výzkumu vyplynulo, že lidé nejvíce důvěřují rádiím a zpravodajským webům, o něco méně tisku, a ze všeho nejméně pak věří televizím. Vyznáš se v tom nějak?

Vidlák: Mně by hlavně zajímalo, jak se takový průzkum udělal. To přišel dotazník, kde bylo: „Věříš České televizi? A věříš těmhle médiím?“

Velká mainstreamová média jsou pořád schopna nastolit témata, o kterých se bude mluvit, ale už přestávají být schopna ovlivnit, co si o tom budou lidé myslet

Martina: Na to existují specializované firmy, samozřejmě nevím, do jaké míry jsou objektivní.

Vidlák: Mě by spíš zajímalo, jak se na tohle odpovídá? Jak se to měří? To si lidé vezmou dotazník a řeknou: „Tak jo, tak věřím. Věřím tomu, že když ČT udělá nějakou reportáž z Ukrajiny, tak asi věřím tomu, co tam natočili, že to tam opravdu víceméně takhle vypadá. Tak jo, vlastně věřím.“ Ale já bych to spíš řekl takhle: V dnešní době jsou i velká mainstreamová média ještě pořád schopna nastolit témata, o kterých se bude mluvit, ale už přestávají být schopna ovlivnit, co si o tom budou lidé myslet.

Martina: Pořád mi ještě vrtá hlavou naše diskuse o důležitosti svobody. A ty jsi odpovídal, tak jak si odpovídal. A mě by zajímalo, jak důležitá je svoboda pro tebe?

Vidlák: Abych řekl pravdu, když se to tak vezme, tak já jsem v totalitě téměř nežil. Byl jsem malé dítě, moje svoboda byla omezena tím, co mi dovolili rodiče, a z toho hlediska jsem už prožil život v této době, která mi nepřišla špatná, nebo tak, že bych ji takhle nechtěl. Je hrozně hezké, že se může cestovat po celé Evropě, nikdy mi nevadilo, a to je prostě fajn, že do Chorvatska můžu jet s občankou, a nepotřebuji ani pas, a je to téměř bez kontrol. Mně se tento svět docela líbil, a je to vlastně i hezký svět, ve kterém kdo hodně pracuje, se může domoct něčeho víc. Nebo že když má někdo dobrý nápad, tak je za to oceněný. Samozřejmě líbilo se mi v tomto světě i to, že existují sociální práva a že tedy, kdo je na tom špatně, tak neumře hlady, že není vyobcovaný. Samozřejmě, mělo to spoustu chyb, dá se o tom mluvit, ale mně se tenhle svět vlastně docela líbil, byl to svět, kde se museli všichni víceméně dohodnout.

Já jsem nastoupil do práce v roce 2000, a byl to hezký svět. Ale řekl bych, že to byl svět, který dost stál, řekněme, na pozitivech předchozího režimu. Dám příklad: Když jsem nastoupil do práce, tak všichni moji kolegové, většinou dlouholetí, byli namakaní ve všem, co dělali, a rozuměli tomu od A do Z, byli prostě šikovní, a já jsem měl mezi nimi velmi těžkou pozici. A samozřejmě jsem těžce nesl, že každý druhý je šikovnější a chytřejší než já, a vždycky jsem si říkal: „Kdy se domůžu takového platu, abych si mohl založit rodinu,

protože to pořád nikam nevede.“ Dneska je mi 40, a jsem v práci pořád nejmladší, jako kdyby se to po mně někde zaseklo, a pořád si říkám, vlastně už skoro 15 let si říkám: „Kdy přijde nějaký mladý namakaný inženýrek, ambiciózní, a já si budu říkat: „Člověče, ty teď musíš zabrat, protože oni tě sesadí. Nebo on půjde na tvé místo, protože je mladý, šikovný, víc vydrží.“ Ale nic takového vůbec není.

Martina: Takže máš pocit, že se vývoj, erudice jednotlivců zpomalila?

Vidlák: Já bych spíš řekl, že předchozí režim měl pár strašně významných pozitiv, že tento nový režim stojí na zádech původního režimu, na jeho pozitivech. A ta hlavní pozitiva byla, že všichni byli zvyklí a uměli pracovat, a něco uměli. To jsme si nechali během těch 30 let vzít, takže teď najednou v posledních letech nejsou nikde lidi. Máme krizi, ale nejsou lidi.

Martina: Nejsou řemeslníci.

Vidlák: Nejsou řemeslníci, není nic. Lidi už nejsou nikde, a furt přemýšlím, kam šli mladí lidé pracovat, když máme tak nízkou nezaměstnanost. Ale automechanici nejsou. V našem venkovském servisu, kde ještě před 10 lety, kdy jsem se přistěhoval, pracovalo pět automechaniků, a teď jsou tam dva, a jeden z nich chodí vyřizovat zakázky, protože lidi nejsou. A myslím, že až teď odcházejí do důchodů poslední staří pardálové, které vychoval předchozí režim, nebo které vychovaly raná 90. léta, a odcházejí do důchodu. A tady jeden starší, zkušený člověk, má na své dílně, nebo na svém pracovišti pět mladých, nebo ještě víc, a když teď odejde do důchodu, tak se ukazuje, že to celé držel, že to táhnul dopředu a že těch pět mladších je najednou bezradných, a ze dne na den všechno trvá třikrát tak dlouho.

Dám třeba příklad ze své praxe: Já jsem technik přes obilná sila, a všude byli fakt staří chlapi před důchodem, kteří ve dvou táhli žně, obstarali celé silo ve dvou lidech, a všechno fungovalo. Pak šli do

důchodu, a přišli noví. Oni je vyškolili – ale protože je dneska fluktuace vyšší, lidi chodí na zajímavější práce – tak já už tam mám dneska v podstatě čtvrtou generaci, už se to několikanásobně vystříдалo. A v každé generaci vidím, jak silo zpomaluje příjem, jak jim to trvá déle, než se obilí vyčistí a než se přijme, jak je to složitější, náročnější, jak přibývá chyb.

Martina: Člověk by to čekal skoro obráceně.

Vidlák: Ano, ale není to tak.

Svoboda umřít zimou pod mostem není svoboda. Člověk, který uvidí děti brečet hladem, nebude přemýšlet o svobodě, ale většinou strčí hlavu do chomoutu a podřídí se.

Martina: Mně se moc líbí, když si teď povídáme, jak je markantní, jak já mnohdy mluvím teoreticky, protože jsem už dlouho z města, a žádnou práci rukama vlastně také nedělám, ale ty ano, ty máš prostě fortel. A uvědomuji si, že někdy mluvím o svobodě, idejích, a ty pak mluvíš o tom, že se zpomaluje silo. Je to vlastně moc zajímavá konfrontace. Přesto všechno, co jsi teď řekl, jak se to pořád všechno víc zadržává a znekvalitňuje, se chci zeptat: Když teď zkřížím naše ideje a pragmatické věci – čeká nás rozhodování: Buďto svoboda, nebo energie?

Vidlák: To je zajímavá otázka: Svoboda, nebo energie?

Martina: Strč hlavu do postroje, a svítíš, máš teplo, nebo tady bojíš a utne se ti tipec. Zjednodušeně řečeno.

Vidlák: Jasně, rozumím. Na tohle se strašně špatně odpovídá, protože nevidím, jako že by to bylo buď, anebo. Nemyslím, že to je „svoboda, nebo energie“.

Martina: Právě. Na to se ptám. Takže jsem to vyhrotila.

Vidlák: Myslím, že takto tato otázka pro většinu lidí nebude stát. Myslím, že pro většinu lidí stojí otázka takovýmto způsobem: Musím dětem nachystat školní tašku, musí mít svačinu, a že by měli chodit

na nějaké kroužky a na fotbal, k zubaři, rovnátka. Ta otázka je spíš taková, že tohle všechno najednou nebude. Myslím, že většina lidí nepřemýšlí o svobodě. Běžný, prostý člověk nepřemýšlí o svobodě, nebo ano, ale pro ně je svoboda, že může jet, jak jsem říkal, do Chorvatska, že to byl hrozně hezký svět. Ale myslím, že tohle mu nikdo svým způsobem nebere. Ale že tento člověk se začíná bát o to, že mu děti budou strádat. A myslím, že když se strádá, tak se o svobodě moc nepřemýšlí. Není náhoda, že když je nějaká země opravdu ve válce, tak se prostě svoboda seškrtá úplně absolutně. Řekněte mi, kde byla nějaká válka, kde by nedocházelo na direktivní rozhodování, kde by nefungoval, kde by se neuplatňoval velmi přísný režim, a přísný trest smrti.

Martina: Ale teď jsi to řekl, a proto jsem se na to ptala, protože my dostáváme informaci, že už jsme několikátý rok ve válce.

Vidlák: Tak proč bychom se měli divit, že přicházíme o svobodu, vždyť když jsme ve válce, tak o svobodu vždycky přicházíme. Aby mohla být svoboda, nesmí být válka. Aby mohla být svoboda, tak lidi nesmí mít hlad, protože když má někdo hlad, tak nikdy nemůže být ve svobodě. Svoboda umřít zimou pod mostem není žádná svoboda. Člověk, který tam pod tím mostem bude umírat, anebo který uvidí, že mu prostě děti brečí hladem, anebo možná i méně, ten člověk, který uvidí, že jeho dítě prostě nemůže ani na fotbal, ani nikam jinam, ačkoliv všichni ostatní můžou, nebude nikdy přemýšlet o svobodě jako o nějakém étosu. On uvidí, že jeho životu něco poměrně zásadního chybí, a bude přemýšlet o tom, jak to udělat, aby to měl. A kvůli tomu zpravidla strčí hlavu do chomoutu. Ani disidentů za komunistů nebylo tolik. Mnohem víc bylo lidí, kteří se nějakým způsobem zařadili. Ale takhle lidi skutečně přemýšlejí.

Martina: Může to být úmysl?

Vidlák: To nevím. Myslím, že ne. Samozřejmě mě spousta mých čtenářů odkazuje na různé plány, Kalergiho plány, Great Reset a že Klaus Schwab to má s námi vymyšlené a že Bill Gates má svou nadaci

a ovládá to. Já, ať se snažím, jak chci, v tom plán nedokážu vidět. Spíše vidím hemžení všeho možného, spousty vlivů, které se různě přelévají. Nevidím prostě, že by někdo měl nějaký velký, hluboký záměr nás všechny zotročit. Spíš vidím, že okolnosti začínají být neřiditelné, že jsme se jako společnost, jako Západ, řekněme, dostali do určité pasti, a že nás začínají zotročovat okolnosti. Že nás začíná zotročovat to, že aby to vypadalo tak, že náš svět je ještě dobrý, nebo že ještě nějakým způsobem funguje, a že to uřídíme, tak musíme začít strkat hlavu do chomoutu.

Když zhasne světlo, a budou prázdné supermarkety, tak se lidé nebudou bavit o svobodě, ale o tom, kde co sehnat. A když to nepůjde po dobrém, půjde to po zlém.

Martina: Několikrát jsi odvážně řekl „nevím“. Ale přesto všechno, scházíš se teď s politiky, protože tvé blogy mají dopad. Představ si, že za tebou někdo přijde a řekne: „Pojď pomoci, Vidláku.“ Tak co bys dělal? Řekni mi, kdybys byl teď na místě vlády, co myslíš, že by bylo dobré, nutné udělat, jaké stanovisko bys zaujal ty?

Vidlák: Tak ministři zahraničí bych asi řekl, že je zapotřebí s Ruskem začít mluvit a že je zapotřebí mluvit s Ukrajinou, nějakým způsobem, a zkusit najít způsob, jak zastavit boje, nastolit holt nějakou demarkační čáru, a pak se o ní třeba příštích dvacet let bavit, a třeba k něčemu dojít. Možná ne. Ale to bych řekl, že je zapotřebí jako první. Ministři průmyslu bych řekl, že je asi opravdu nutné zajet do Ruska a říct, že to s tím plynem musíme nějak udělat. K čemu, jaké ideály nám zbydou, když nám nezůstane než bojovat o život?

Martina: Klasik říká, že se velmi těžce uvažuje ušlechtilé, když člověk nemá na jídlo.

Vidlák: Ano. A myslím, že společnost je opravdu svobodná tehdy, když jsou zajištěny základní potřeby. Pak se člověk může povznést k tomu, že jako ve starém Řecku bude chodit do divadla, protože se užije svou keramikou. Užije se tím, že produkuje olivový olej, něco

pěstuje, něco vyrábí, a dokonce vyrábí tak, že má ještě čas cvičit se štítem a kopím, a pak chodí i na kulturu. A pak tam můžou žít nějakí filozofové, na které taky zbyde, zbývají peníze, a najednou je to skutečně svobodná společnost. Ale nemyslím si, že se svoboda dá úplně oddělit od toho, aby lidi žili nějakým způsobem zajištění.

Ale tím neříkám, že musejí být bohatí, spíš říkám, jako že mají jistotu, možná v tom, že mají jeden druhého a že se to s nějakou pomocí Boží dá dokázat. Ale dneska bych řekl vládě: „Když nezajistíte základní potřeby, tak nebude nic. Jak dlouho to bude trvat, když se opravdu zhasne? Nebo když najednou bude supermarket prázdný? Jak se lidi budou bavit o nějaké svobodě? Jak je pro ně důležitá? Myslím, že se budou bavit o tom, kde co sehnat. A když to nepůjde po dobrém, tak to půjde po zlém.“ Pochybuji, že by se v téhle republice našla jakákoliv máma, nebo jakýkoliv otec, který by dlouho snesl dívat se na děti, jak mu brečí hlady. Dovedu si představit, že nějaká mamina navlíkne své děti, dá jim dvě čepice, čtyři oblečení, a bude jim říkat: „Ve jménu boje proti Rusku máme doma 15 stupňů.“ Ale pochybuju, že stejná máma udělá to samé, a řekne: „Ve jménu boje proti Rusku musíš mít hlad.“ Myslím, že tímhle směrem diskuse nikdy nepůjde. Takže bych řekl, že je nutné dostat sem do republiky nějak energii. A ano, a pak bych řekl: „Fajn. Třicet let jsme stavěli to, abychom byli závislí na Rusku, tak teď třicet let stavte, abychom na něm závislí nebyli, a až to tak bude, tak se můžeme znova bavit o nějakém étosu a ideálech, které Rusko dodržuje, nebo nedodržuje.“ A pak je to nějaká páka, pak je to vyhratelná válka.

Jeden můj známý, jeden můj čtenář mne několikrát odrazil od chyb, a vždy dobře říkal: „Když už něco takového uděláš, a do něčeho jdeš, tak bys měl mít aspoň teoretickou šanci vyhrát. A když od začátku nemáš vlastně žádnou šanci vyhrát, tak to proboha nedělej, protože ti to nemůže nijak pomoci, nemůže to nic přinést.“

Premiérovi bych asi řekl, ať podá demisi, že to by asi poměrně hodně

uklidnilo davy. Ale myslím, že bez energií se prostě nic moc udělat nedá. A jestli chceme vést nějaký boj za ideály, tak bude o třicet let odložen.

Martina: Vidláku, moc ti děkuji za návštěvu ve studiu, za všechny čas, který jsi nám věnoval. Ke konci jsi řekl jednu větu: „S pomocí Boží se to snad dá dokázat.“ Tak kéž nám bude dopřána. Díky moc.

Vidlák: Taky děkuji.

| VIDLÁK

■ ■ ■ ■ ■ (5 votes, average: **4,60** out of 5)

>> **Podpora**

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> **Pravidla diskuze**

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> **Jak poslat článek?**

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena **zde**.

